

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

quod numerando dies vsq; ad septimum, pcedimus. & diximus septem esse dies, quorum repetitione omne tempus: gitatur, nō quin alius sit ab illis octauus & nonus, & sic de ceteris: sed quia in sex diebus rerum genera distincta sunt: & in septimo, licet non fuerit nouum gen^o rerum institutū, fuit tamē in eo quasi quidā nouus status sanctificationis operū, & requietionis opificis. Pōt etiam sic exponi illud: Cōpleuit Deus die septimo opus suum, id est, completum & consummarum vidit.

DE HOMINIS CREATIONE, VBI CONSIDERANDUM EST, quare creatus homo, & qualiter sit institutus: que duo supra tractata sunt. & qualis factus, & qualiter lapsus, postremo quomodo sit reparatus: que discutienda sunt.

DISTINCT. XVI.

A

HIS exeuſis que supra de hominis creatione pmissimus, effectui mancipare atq; ordine explanare nunc suscipimus, vbi hæc consideranda videntur, scilicet, quare creatus sit homo, & qualiter institutus, & qualis & quomodo factus: deinde, qualiter sit lapsus: postremo, qualiter & per q̄ sit reparatus. Horum autem primo & secundo posita, i. causam rationis humanæ, & modum institutionis, superius pro modulo nostræ facultatis tractauimus. Ideo q̄ superest, vt qualis vel quomodo factus sit, discutiatur. In Gen. legitur, Faciam^o hominem ad imaginē & similitudinē nostram, &c. In eo quod dicit faciamus, vna operatio trium personarum ostenditur: in hoc vero quod dicit ad imaginem, & similitudinē nostram, vna & æqualis substantia trium personarum monstratur. Ex persona enim patris hoc dicitur ad filium & spiritum S. non, vt quidam putant, angelis: quia Dei & angelorum non est eadē imago vel similitudo.

*Glo. ordi. ad,
illud Gen 1.
Faciamus
hominem.
Genes. 1. c.
Beda.*

Z 4 Quod

Quod imago & similitudo hic à diue-
sis accipitur variè: à
quibusdam increata, & ab alijs creata & increa-
ta, vel essentia Trinitatis, vel pater, vel filius
vel spiritus sanctus. E

*Beda super
Gen. & gl.
ord. ad il-
lud Gen. 1.
Faciamus
hominem.*

Imago autē & similitudo in hoc loco vel increa-
ta intelligitur, i. Trinitatis essentia, ad quam factus
est homo, vel creata, in qua factus est homo, & i-
psa homini cōcreata. In creatam imaginē, quę Deus
est, intellexisse videtur Beda cum dicit, nō esse v-
nam imaginē Dei & angelorum, sed trium psona-
rum: & ideo personis nō angelis fit ibi sermo. Im-
ppriè tamē imago dicitur, quia imago relative ad
aliud dicitur, cuius similitudinē gerit, & ad quod
representandum facta est: sicut imago Cæsaris quę
ipsius similitudinē præferebat, ipsum quę quodāmo-
do representabat. Propriè autē imago dicitur ad
id quod aliud fit: sicut exemplum propriè dicitur
quod sumitur ex aliquo, & exemplar ex quo sumi-
tur aliquid. Ponitur tamen & aliquando abusiue
alterum pro altero: ita & minus propriè accipitur
imago essentia Trinitatis, si tamen ea nomine i-
maginis in hoc loco intelligitur.

*Opinio eorum qui putauerunt filium per imaginem,
& similitudinem hic accipi.* C

*Aug. in 7.
lib. de Tri-
ca. 6. ad fi-
nem.
1. Cor. 11. b*

Filius vero propriè imago patris dicitur, sicut
supra in tractatu de Trinitate diximus. Vnde fue-
runt nonnulli, qui ita distinxerunt, ut imaginē in hoc
loco intelligerent filium: hominē vero non ima-
ginē, sed ad imaginē factū dicerent: quos refellit
Apostolus dicēs: Vir quidē est imago, & gloria Dei.
Hęc namque imago, id est, homo cum dicitur fieri
ad imaginem, non quasi ad filium dicitur fieri, a-
lioquin non diceretur ad imaginem nostram.
Quomodo enim nostram diceret, cum filius so-
lius patris imago sit? Fuerunt autem, & alii per-
spicacius hęc tractātes: qui per imaginem filium,
& per similitudinē spiritum sanctum intelligerēt,
quia

*Aliorum
opinio.*

quia similitudo est patris & filii. Et ideo pluraliter putauerunt dici nostram, id referentes ad similitudinē tantum. ad imaginē vero, subintelligendum esse, meam. Hominē vero & imaginē esse, & ad imaginem & similitudinem factum esse tradiderunt: & imaginē imaginis esse, & similitudinis. *Nec horum sententiam approbat sed imaginem & similitudinem Dei in homine querendam, & considerandam docet, vt imago & similitudo creata intelligatur.*

D

Veruntamen hæc distinctio, licet reprobabilis penit⁹ nō videatur, q̄a de medio montium, i. auctoritatib⁹ sanctorum nō manat, cōgruentius in ipso homine imago, & similitudo Dei quærenda est, & cōsideranda. Factus est ergo homo ad imaginem Dei & similitudinem, secundum mētem, qua irrationabilibus antecellit: sed ad imaginem, secundum memoriā, intelligētiam, & dilectionē. Ad similitudinē, secundum innocentiam & iustitiam: quæ in mente rationali naturaliter sunt. Vel imago cōsideratur in cogitatione veritatis, similitudo in amore virtutis: vel imago in aliis omnibus, similitudo in essentia: q̄a, & immortalis & indiuisibilis est. Vnde Aug. in lib. de quantitate anime, Anima facta est similis Deo: q̄a immortalitē & indissolubilē fecit eam Deus. Imago ergo pertinet ad formam, similitudo ad naturam. Fact⁹ est ergo homo secundum animam, ad imaginē & similitudinē nō patris vel filii vel spirit⁹ sancti, sed totius Trinitatis: ita & secundū animam dicitur homo esse imago Dei, quia imago Dei in eo est. Si-
cut imago dicitur & tabula, & pictura q̄ in ea est, sed ppter picturam quæ in ea est, simul & tabula & imago appellatur: ita ppter imaginē, Trin. etiā illud, in quo est imago, nomine imaginis vocatur.

Quod homo dicitur imago, & ad imaginem: filius vero imago, non ad imaginem.

E

Z 5

QVO-

*Aug. lib. de
spiritu &
anima ca.
10. ad finem
tom. 3.*

*Cap. 2. to. 1.
in princip.*

*Aug. in 15. l.
de Trin. in
fine ca. 22.*

*Aug. lib. 6.
Cap. 6. in fi-
ne.*

*Ibid. paulo
inferius.*

*Aug. lib. de
Gen. ad lã.
cap. 6. c. 12.
circa finem.
Et li. de Ge-
nesi contra
Manichæos
l. c. 17. in fine
temo 1.*

Quocirca homo & imago dicitur, ad imaginē:
filius autem imago, non ad imaginem: quia nat⁹
& non creatus, æqualis & in nullo dissimilis, ho-
mo creatus est à Deo, non genitus, non paritate
æqualis, sed quadam similitudine accedēs ei. vn-
de Aug. in lib. 6. Trinit. in Genes. legitur: Faciam⁹
hominem ad imaginem, & similitudinē nostrā,
faciamus & nostram pluraliter dixit: & nisi ex re-
lativis accipi non oportet, vt facere intelligatur
pater & filius, & spiritus sanctus ad imaginem pa-
tris & filii & spiritus sancti, vt subsisteret homo
imago Dei. Sed quia non omnino æqualis fiebat
illa imago, tanquam non ab illo nata, sed ab eo
creata, ideo ita imago dicitur quod & ad imaginē:
qa non æquatur paritate, sed accedit quadam si-
militudine. Filius autem est imago, sed non ad i-
maginem, quia æqualis patri. Dicitur est ergo ho-
mo ad imaginē. ppter imparem similitudinē. Et
ideo nostram, vt imago Trinitatis esse homo in-
telligatur, non Trinitati æqualis, sicut filius patri.
Ecce ostensum est secundum quid sit homo simi-
lis Deo, scilicet, secundum animam. Sed in corpo-
re quandam proprietatem habet quæ hoc indi-
cat: quia est erecta statura, secundum quā corpus
animæ rationali congruit, qa in cælum erectū est.

DE CREATIONE ANIMÆ: VTRVM

*De aliquo facta sit, vel non. & quando facta,
& quam gratiam habuerit in
creatione.*

DISTINCT. XVII.

A

HIC de origine animæ plura queri solent, scili-
cet, vnde creata fuerit, & quando, & quā gra-
tiam habuerit in creatione. Sicut hominis forma-
tio secundum corpus describitur, cum dicitur,
Formavit Deus hominem de limo terræ: ita e-
iusdē secundum animam factura describitur, cū
subdi-